КОМИТЕТ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ПО ОХРАНЕ ОБЪЕКТОВ
КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДӘНИ
МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫН
САКЛАУ КОМИТЕТЫ

ПРИКАЗ **БОЕРЫК**

843-П № 19.12.2025

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, архит. Р.М. Мортазин, ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренең) бердәм дәүләт реестрына кертү, аның территориясе чикләрен һәм аны саклау предметын раслау турында

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләре турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының 2025 елның 5 декабрендәге уңай бәяләмәсе нигезендә боерык бирәм:

1. Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, архит. Р.М. Мортазин, ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, (объект төре – һәйкәл) региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренең) бердәм дәүләт реестрына кертергә.

2. Әлеге карарның 1 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен расларга.

3. Әлеге карарның 2 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предметын расларга.

4. Мәдәни мирас объектларын исәпкә алу һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеге бүлегенә күрсәтелгән мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында

белешмәләрне Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына һәм Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренең) бердәм дәүләт реестрына кертүне тәэмин итәргә.

5. Бу боерык үтәлешен контрольдә тоту буенча үземне җаваплы итеп билгелим.

Рәис И.Н. Гущин

Татарстан Республикасы Мәдәни мирас объектларын саклау комитетының 2025 елның 19 декабрендәге 843-П номерлы боерыгына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты **территориясе чикләре**

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре картасы (схемасы)

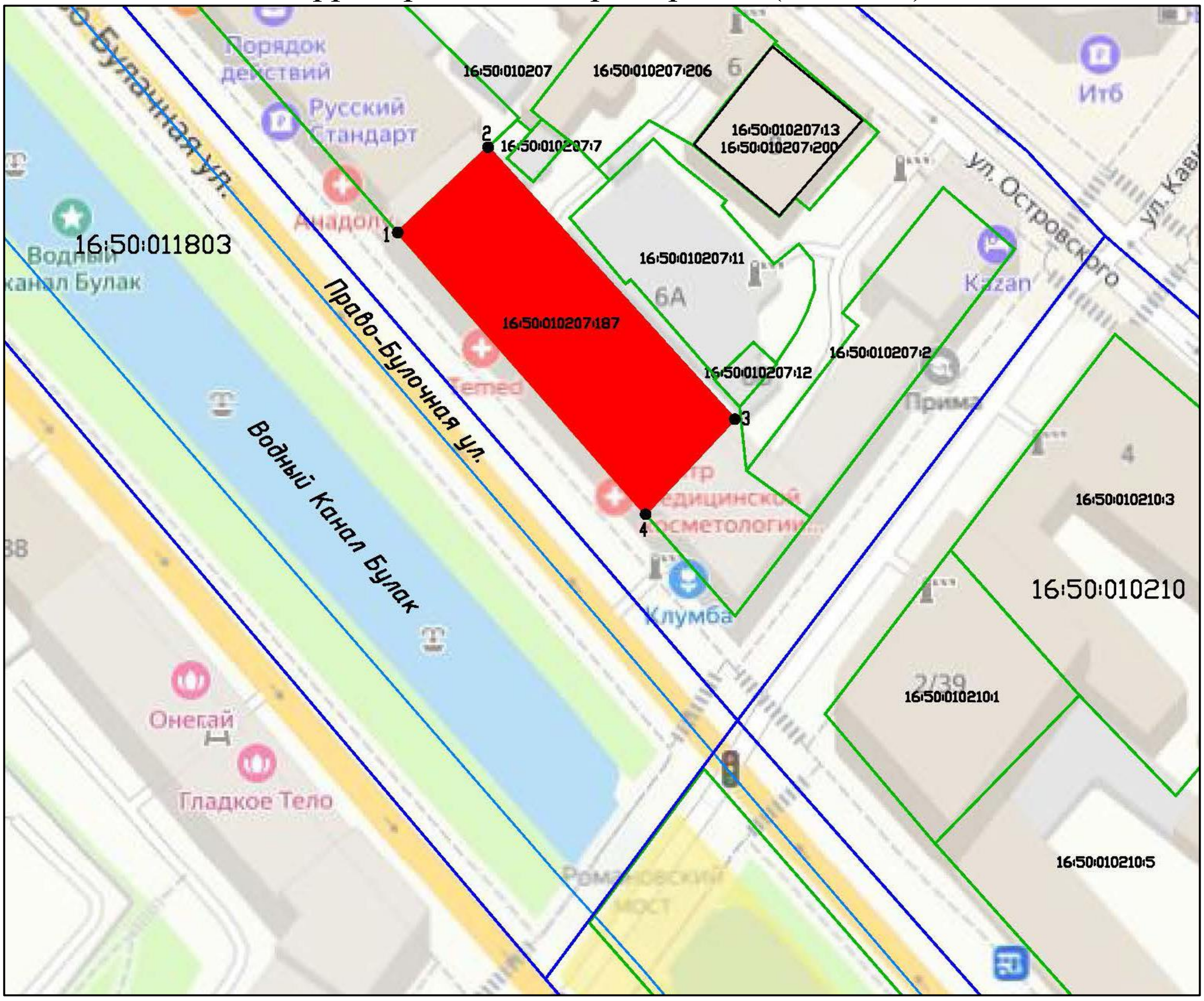

Масштабы 1:1000

Шартлы билгеләр:

	- мәдәни мирас объекты территориясе чиге
• 1	- мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең характерлы ноктасы
	- мәдәни мирас объекты
	- КМБДР белешмәләре буенча кадастр кварталы чикләре
	- КМБДР белешмәләре буенча җир кишәрлекләре чикләре
16:50:010207:187	- җир кишәрлегенең кадастр номеры

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **текстлы тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

Чикне узу		Чикне узуның тасвирламасы
ноктадан	ноктага кадәр	
1	2	1 ноктасыннан төньяк-көнбатыш юнәлештә квартал эчендәге 16:50:010207:187 номерлы җир кишәрлегенең квартал эчендәге чиге буйлап 19,63 м ераклыктагы 2 ноктасына кадәр;
2	3	2 ноктасыннан төньяк-көнчыгыш юнәлештә квартал эчендәге 16:50:010207:187 номерлы җир кишәрлегенең квартал эчендәге чиге буйлап 58,01 м ераклыктагы 3 ноктасына кадәр;
3	4	3 ноктасыннан көньяк-көнбатыш юнәлештә квартал эчендәге 16:50:010207:187 номерлы җир кишәрлегенең квартал эчендәге чиге буйлап 19,63 м ераклыктагы 4 ноктасына кадәр;
4	1	4 ноктасыннан төньяк-көнбатыш юнәлештә кадастр номеры 16:50:010207:187 булган җир кишәрлегенең квартал эчендәге чиге буйлап 58,01 м ераклыкта 1 ноктасына кадәр.

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **характерлы ноктаалары таблицасы**

Нокта №	Җирле координаталар системасындагы нокта координаталары (МСК-16)	
	X	Y
1	475825.47	1304985.32
2	475838.95	1304999.59
3	475794.39	1305038.69
4	475780.91	1305024.42
1	475825.47	1304985.32

Татарстан Республикасы Мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының 2025 елның 19
декабрендәге 843-П номерлы
боерыгына 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын
саклау предметы

1. Объектның урнашу урыны Казан шәһәренең үзәгендә, Уң як Болак һәм Кави Нәҗми урамнары киселешендә.

2. Күләм-киңлек композициясе: планда турыпочмаклы конфигурация; тарихи тамгалар буенча биеклек билгеләре.

3. Фасадларның архитектур-композицион чишелеше:

1) Көньяк-көнбатыш фасады. Материалы - штукатурланган кирпеч.

Беренче кат: егерме ике яктылык күчәре: беренчесеннән алып өченчесенә кадәр һәм унҗиденчесеннән алып егерме икенче яктылык күчәренә кадәр күппрофильле йөзлектә тәрәзәләр; арка формасындагы җиденчесеннән алып уналтынчысына кадәр күппрофильле йөзлектә тәрәзәләр; күппрофильле йөзлектә турыпочмаклы ишек уемнары; күппрофильле йөзлектә юл аркасы; стеналар рустовкасы; катара кәрниз; егерменче, егерме беренче һәм егерме икенче яктылык күчәре өстендә киң фриз.

Икенче кат: турыпочмаклы формадагы тәрәзә уемнары; почмак калаклары; тәрәзәара калаклар; тәрәзә уемнары астындагы балюстрадалар; киңлеге һәм ярымшар формасындагы сандриклары булган катара кәрниз.

Өченче кат: турыпочмаклы тәрәзә уемнары, киңлекләрендә розеткалары булган кронштейннарда балконнар; балкон колонналары.

Дүртенче кат: турыпочмаклы тәрәзә уемнары; балкон плитәләренең урнашу урыны һәм үлчәмнәре; эркер балконнары өстендә әйләнмәле сандриклар; аркалы тәмамланган эркер балконнарының тәрәзә уемнары (беренчесеннән өченчесенә кадәр).

Бишенче кат: турыпочмаклы тәрәзә уемнары, түбә кәрнизе (алты катлы почмак өлеше өчен – катара).

Алтынчы кат: күппрофильле йөзлекләрдә аркалы тәрәзә уемнары; тәрәзәара һәм почмак калаклары; орнаментлы билбаулы фриз; дентикуллы түбә кәрнизе; балюстрадалы киртәле парапет стенасы.

2) Көньяк-көнчыгыш фасад. Беренче кат: күппрофильле йөзлектә турыпочмаклы формадагы тәрәзә уемнары; турыпочмаклы формадагы катара кәрнизнең киң фризы; почмаклы һәм тәрәзәара калаклар; тәрәзә астындагы балюстрадалар; киңлекләре һәм ярымшар формасындагы сандриклары булган киң катара кәрниз.

Өченче кат: турыпочмаклы формадагы тәрәзә уемнары; киңлекләрендә розеткалары булган кронштейннарда балкон; балкон колонналары; эркерлы

балкон өстендә төгәлләнгән бораулы сандрик.

Дүртенче кат: күппрофильле йөзлекләрдә аркалы тәрәзә уемнары; тәрәзәара һәм почмак калаклары; орнаментлы билбаулы фриз; дентикуллы түбә кәрнизе; балюстрадалы киртәле парапет стенасы.

Беренче катның алтынчы яктылык кучәре өстеннән чыгып торган почмак өлешенең чыгып торган стеналары, дентикуллы киң кәрниз белән капланган турыпочмаклы тәрәзә уемнары белән бишенче катка кадәр өскә китә.

3) Төньяк-көнчыгыш (ишегалды) фасады. Турыпочмаклы формадагы тәрәзә уемнары; катара кәрниз; турыпочмаклы ишек уемнары; сандрик-ишек уемнары өстендәге кронштейннардагы киштәләр; түбә кәрнизе; күппрофильле йөзлектәге юл аркасы.

Алтынчы кат: күппрофильле йөзлекләрдә аркалы тәрәзә уемнары; тәрәзәара һәм почмак калаклары; орнаментлы билбаулы фриз; дентикуллы түбә кәрнизе; балюстрадалы киртәле парапет стенасы.

4. Түбә. Түбә формасы – вальма, материалы – табаклы тимер.

*Саклау предметы комплекслы һәм фәнни тикшеренүләр, реставрация эшләре нәтиҗәләре буенча үзгәртелергә мөмкин.

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Уң як Болак урамы, 37 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», 1951 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предметы таблицасы

т/с	Саклау предметы	Төп элементларны фотофиксацияләү/график материаллар
1.	Объектның урнашу урыны Казан шәһәре үзәгендә, Уң як Болак һәм Кави Нәҗми урамнары киселешендә	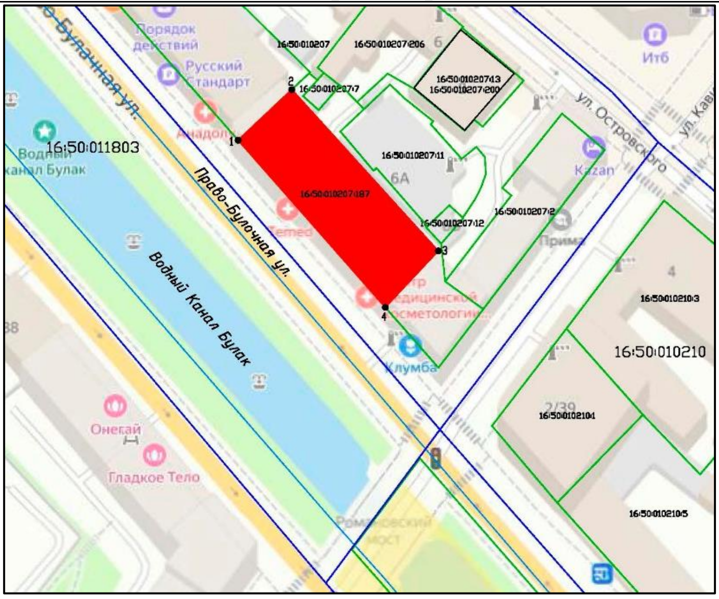 Шартлы билгеләр: - мәдәни мирас объекты 1 нче рәсем. Объектның урнашу урыны
2.	Күләм-киңлек композициясе: планда турыпочмаклы конфигурация; тарихи тамгалар буенча биеклек билгеләре	 2 нче рәсем. Көньяк-көнбатыштан гомуми күренеше 3 нче рәсем. Схемасы Шартлы билгеләр: - тарихи капиталь диварлар - тарихи тәрәзә уемнары - тарихи ишек уемнары - - юл аркалары

3.	1) Көньяк-көнбатыш фасады. Материалы - штукатурланган кирпеч. Беренче кат: егерме ике яктылык күчәре: беренчесеннән алып өченчесенә кадәр һәм унҗиденчесеннән алып егерме икенче яктылык күчәренә кадәр күппрофильле йөзлектә тәрәзәләр; арка формасындагы җиденчесеннән алып уналтынчысына кадәр күппрофильле йөзлектә тәрәзәләр; күппрофильле йөзлектә турыпочмаклы ишек уемнары; күппрофильле йөзлектә юл аркасы; стеналар рустовкасы; катара кәрниз; егерменче, егерме беренче һәм егерме икенче яктылык күчәре өстендә киң фриз. Икенче кат: турыпочмаклы формадагы тәрәзә уемнары; почмак калаклары; тәрәзәара калаклар; тәрәзә уемнары астындагы балюстрадалар; киңлеге һәм ярымшар формасындагы сандриклары булган катара кәрниз. Өченче кат: турыпочмаклы тәрәзә уемнары, киңлекләрендә розеткалары булган кронштейннарда балконнар; балкон колонналары. Дүртенче кат: турыпочмаклы тәрәзә уемнары; балкон плитәләренең урнашу урыны һәм үлчәмнәре; эркер балконнары өстендә әйләнмәле сандриклар; аркалы тәмамланган эркер балконнарының тәрәзә уемнары (беренчесеннән өченчесенә кадәр). Бишенче кат: турыпочмаклы тәрәзә уемнары, түбә кәрнизе (алты катлы почмак өлеше өчен – катара). Алтынчы кат: күппрофильле йөзлекләрдә аркалы тәрәзә уемнары; тәрәзәара һәм почмак калаклары; орнаментлы билбаулы фриз; дентикуллы түбә кәрнизе; балюстрадалы киртәле парапет стенасы	 4 нче рәсем. Фасадның гомуми күренеше 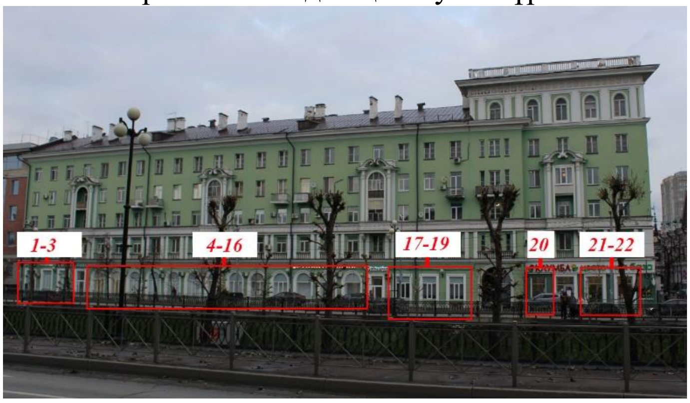 5 нче рәсем. Яктылык күчәрләренең урнашуы 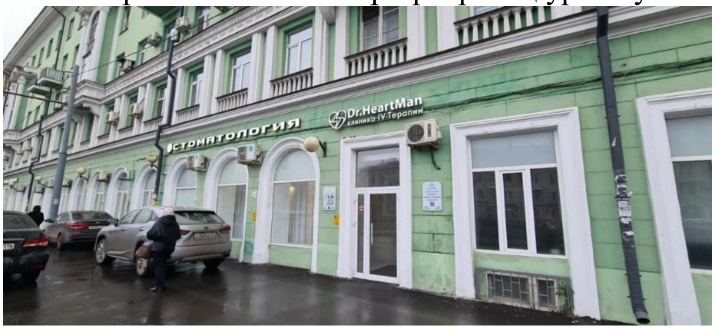 6 нчы рәсем. Арка формасындагы тәрәзәләр

	2) Көньяк-көнчыгыш фасад. Беренче кат: күппрофильле йөзлектә турыпочмаклы формадагы тәрәзә уемнары; турыпочмаклы формадагы катара кәрнизнең киң фризы; почмаклы һәм тәрәзәара калаклар; тәрәзә астындагы балюстрадалар; киңлекләре һәм ярымшар формасындагы сандриклары булган киң катара кәрниз. Өченче кат: турыпочмаклы формадагы тәрәзә уемнары; киңлекләрендә розеткалары булган кронштейннарда балкон; балкон колонналары; эркерлы балкон өстендә түгәлләнгән бораулы сандрик. Дүртенче кат: күппрофильле йөзлекләрдә аркалы тәрәзә уемнары; тәрәзәара һәм почмак калаклары; орнаментлы билбаулы фриз; дентикуллы түбә кәрнизе; балюстрадалы киртәле парапет стенасы. Беренче катның алтынчы яктылык күчәре өстеннән чыгып торган почмак өлешенең чыгып торган стеналары, дентикуллы киң кәрниз белән капланган турыпочмаклы тәрәзә уемнары белән бишенче катка кадәр өскә китә	 7 нче рәсем. Төп фасадның фрагменты 8 нче рәсем. Почмак күләменең күренеше. Юл аркасы 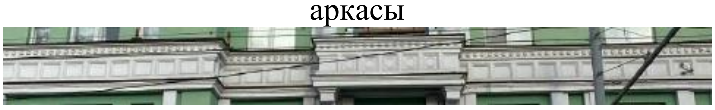 9 нчы рәсем. Киңлеге һәм ярымшар формасындагы сандриклары булган катара кәрниз 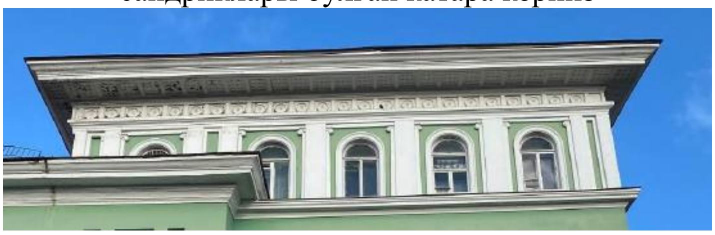 10 нчы рәсем. Күппрофильле йөзлекләрдә аркалы

		тәрәзә уемнары 11 нче рәсем. Төп фасад эркеры. Тәрәзә астындагы балюстрадалар 12 нче рәсем. Төп фасад эркеры

	3) Төньяк-көнчыгыш (ишегалды) фасады. Турыпочмаклы формадагы тәрәзә уемнары; катара кәрниз; турыпочмаклы ишек уемнары; сандрик-ишек уемнары өстендәге кронштейннардагы киштәләр; түбә кәрнизе; күппрофильле йөзлектәге юл аркасы. Алтынчы кат: күппрофильле йөзлекләрдә аркалы тәрәзә уемнары; тәрәзәара һәм почмак калаклары; орнаментлы билбаулы фриз; дентикуллы түбә кәрнизе; балюстрадалы киртәле парапет стенасы	 13 нче рәсем. Көньяк-көнчыгыш фасад 14 нче рәсем. Төньяк-көнчыгыш (ишегалды) фасады 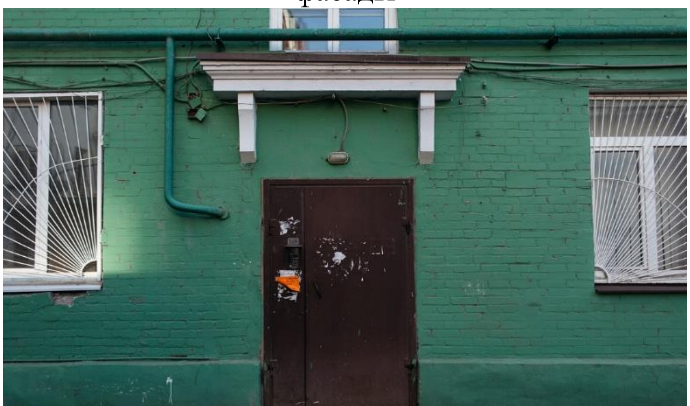 15 нче рәсем. Сандрик-ишек уемнары өстендәге кронштейннардагы киштәләр

16 нчы рәсем. Турыпочмаклы формадагы тәрәзә уемнары

17 нче рәсем. Түбә кәрнизе

18 нче рәсем. Юл аркасы

4.	Түбә. Түбә формасы – вальма, материалы – табаклы тимер	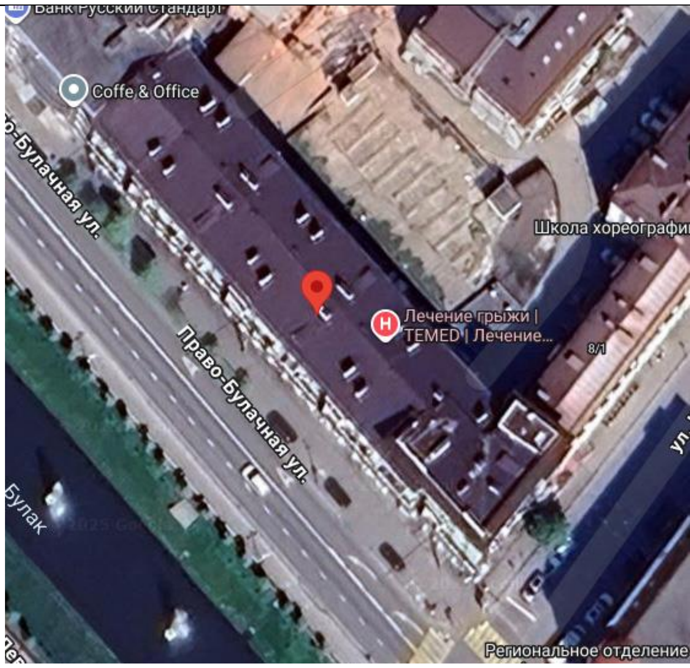 19 нчы рәсем. Өстән түбәгә күренеш